

Posudek oponenta diplomové práce Adama Csukáse na téma *Princípy synodálno-presbyterského cirkevného zriadenia*

Autor diplomové práce zpracoval téma, které se dosud nevyskytlo mezi tématy diplomových prací na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. Posuzovaná diplomová práce o rozsahu 77 stran (60 stran čistého textu), která byla odevzdána dne 3. září 2017, zpracovává téma vědecky přínosné a přispívá k prohloubení vědomostí o církevním právu protestantských (evangelických) církví.

Při zpracování tématu diplomové práce, věnované principům synodně-presbyterního církevního zřízení, se předpokládají rozsáhlé znalosti právních dějin protestantských církví a vzhled do protestantské teologie, jakož i znalost několika cizích jazyků. Zpracování předpokládá, že diplomant vyhledá velké množství předpisů církevního práva jak historického, tak i současně platného a důkladně tyto předpisy analyzuje. Je také třeba použít srovnávací metody při posuzování jak předpisů církevního práva, tak výskytu jednotlivých principů synodně-presbyterního církevního zřízení.

Autor se zhostil svého úkolu vynikajícím způsobem. Svou práci zpracoval originálně, při použití české, slovenské, anglické, německé a maďarské literatury.

Práci rozdělil logickým způsobem na šest částí. V *první kapitole* se zabývá významem zásad církevního zřízení při správě církve. Hned na jejím začátku uvádí, že na synodně-presbyterních (presbyterně-synodních) zásadách je postaveno ústavní právo dvou významných církví působících v českých zemích a na Slovensku, a sice Českobratrské církve evangelické a Reformované křesťanské církve na Slovensku. Uvedené zásady jsou výslovně zmíněny v platných církevních zřízeních obou těchto církví.

Diplomant hned na počátku své práce uvádí různé definice principů presbyterně-synodního zřízení, jak je ve svých knihách zmiňují prof. JUDr. Jiří Rajmund Tretera z Právnické fakulty Univerzity Karlovy a prof. ThDr. Pavel Filipi z Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy. Diplomant dále správně poukazuje na význam teologie a teologických principů jakožto základu, na němž stojí církevní právo. Tuto skutečnost připomněl rovněž významný protestantský teolog Karl Barth při své návštěvě Československa v roce 1935. V celé své práci diplomant klade důraz na právo, jakožto zásadní prvek při správě církve, a připojuje se k argumentaci mnoha znalců protestantského církevního práva. Jedním z nich je současný světoznámý protestantský teolog a právník prof. Pieter Coertzen z Jihoafrické republiky.

Diplomant hned v první kapitole své práce poukazuje na „čáslavské zásady“ synodně-presbyterního církevního zřízení. Jedná se o zásady reformovaného církevního zřízení, jejichž základ byl zformulován na zasedání druhého konventu Čáslavského seniorátu helvetského vyznání, který se konal roku 1873 v Čáslavi. Tyto zásady, směřující mimo jiné proti zasahování vrchní církevní rady ve Vídni do vnitřních záležitostí církve helvetského vyznání

v Rakousku, sehrály svou roli v dalších dějinách, i po založení Českobratrské církve evangelické. Diplomant na tyto zásady odkazuje často také v dalších částech své práce.

V *druhé kapitole* diplomové práce, nazvané *Používaná terminologie*, se diplomant zamýšlí nad definicemi pojmů, které používá ve své práci (unionovaná církev, reformovaná církev, presbyteriánská církev, kalvínská církev, evangelická církev). Přitom správně připomíná, že je obtížné provést vyčerpávající vědeckou definici těchto pojmů.

Třetí, čtvrtá a pátá kapitola jsou věnovány principům čistého reformovaného zřízení, a sice formálnímu a materiálnímu principu. Jejich vymezení je nutné k tomu, aby autor přistoupil k poslední, *šesté kapitole*, v níž analyzuje synodně-presbyterní zřízení.

Diplomant ve své práci použil skvělým způsobem množství cizojazyčné literatury. Vykonal rovněž důkladnou činnost při zpracovávání české literatury a pramenů, včetně archivních, které nejsou běžně dostupné. Provedená analýza všech podkladů je zcela vyhovující. Úprava práce je vynikající, stejně tak i jazyková a stylistická úroveň.

Drobné poznámky k textu:

na s. 7, ve čtvrtém odstavci má být správně „terminológiu“ nikoliv „terminológiou“,

na s. 45, podkapitola 5.6, v prvním odstavci věty první má být správně „materiálního principu“ nikoliv „formálního principu“.

Otázky k obhajobě:

1. Principy čáslavského zřízení a jejich promítnutí do současného církevního zřízení Českobratrské církve evangelické.
2. Charakterizujte konzistoriální prvky v církevním zřízení.

Doporučuji diplomovou práci k úspěšné obhajobě.

Navrhuji klasifikační stupeň výborně.

V Praze 12. září 2017

Doc. JUDr. Záboj Horák, Ph.D.

oponent